

Olsztyn, 11 kwietnia 2016 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
FK-VI.431.5.2016

**Szanowny Pan
Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna
Plac Jana Pawła II nr 1
10 – 101 Olsztyn**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie powiatu grodzkiego Olsztyn, tj. w Urzędzie Miasta Olsztyna, 10 – 101 Olsztyn, Plac Jana Pawła II nr 1, REGON: 000594169, NIP: 739-05-04-751.

W okresie objętym kontrolą oraz w dniu kontroli stanowiska pełnili:

- **Pan Piotr Grzymowicz** – Prezydent Olsztyna, wybrany w wyborach bezpośrednich w dniu 8 grudnia 2014 r. – (kierownik jednostki kontrolowanej).
- **Pan Jarosław Słoma** – I Zastępca Prezydenta Olsztyna, powołany z dniem 2 lutego 2015 r. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Olsztyn Nr 25 z dnia 29 stycznia 2015 r.

Zadanie w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej realizowane jest przez Biuro ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miasta Olsztyna. W okresie objętym kontrolą oraz w dniu kontroli osobami odpowiedzialnymi za realizację powyższego zadania byli:

- **Pani Monika Michniewicz** – Dyrektor Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miasta Olsztyna, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od dnia 1 lutego 2000 r. – nadzorująca bezpośrednio pracownika realizującego zadanie.
- **Pani Natalia Jurgielewicz** – Podinspektor Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miasta Olsztyna, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od dnia 18 stycznia 2016 r. – odpowiedzialna za realizację zadania.

[akta kontroli str. Nr 53]

W okresie od 20 października 2015 r. do 17 stycznia 2016 r. pracownik odpowiedzialny realizował przedmiotowe zadanie na podstawie umów zleceń. Kontrolujący stwierdzili, iż w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Olsztyna, stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 275 Prezydenta Olsztyna z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie nadania Urzędowi Miasta Olsztyna Regulaminu Organizacyjnego (tekst jednolity: Zarządzenie Nr 270 Prezydenta Olsztyna z dnia 13 lipca 2015 r. ze zmianami) oraz obowiązującym na dzień kontroli Regulaminie Organizacyjnym Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 272 Prezydenta Olsztyna z 14 lipca 2015 r., brak jest zapisu dotyczącego realizacji ww. zadania. Ponadto, w zakresach czynności zarówno Dyrektora Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, jak i Podinspektora tego Biura nie ujęto zadania w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. Nr 56-77]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- **Paweł Gulbinowicz** – Inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu kontrolnego, upoważnienie do kontroli nr FK-VI.0030.98.2016 z dnia 15 lutego 2016 r., wydane przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego,
- **Radosław Gazda** – Inspektor wojewódzki, upoważnienie do kontroli nr FK-VI.0030.99.2016 z dnia z dnia 15 lutego 2016 r., wydane przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

[akta kontroli str. Nr 51-52]

Kontrolę rozpoczęto w dniu 22 lutego 2016 r. i zakończono w dniu 26 lutego 2016 r., co zostało odnotowane w Księżce kontroli KR.1714.2015/2016 jednostki kontrolowanej pod pozycją 3/2016.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji w okresie od 31.08.2015 r. (tj. od dnia wejścia w życie postanowień ustawy dot. przedmiotu kontroli) do dnia kontroli, tj. do 22.02.2016 r. zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1255), zwanej dalej „ustawą”, w zakresie dot. przygotowania organizacyjnego powiatu grodzkiego Olsztyn do wykonywania tego zadania oraz kontrola lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (ogłędziny losowo wybranych lokali) i obowiązków informacyjnych z tym związanych.

Bieżąca kontrola była pierwszą kontrolą z tego zakresu przeprowadzoną w Urzędzie Miasta Olsztyna.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) w związku z art. 8 ust. 1 ustawy.

[akta kontroli str. Nr 9-22]

Prezydent Olsztyna upoważnił Dyrektora i Podinspektora Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miasta Olsztyna do udzielania wyjaśnień oraz poświadczania dokumentów w toku kontroli.

[akta kontroli str. Nr 54-55]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą:

1) Zawarcie porozumień z gminami – art. 9 ust. 1 ustawy, art. 26 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie. Stosownie do art. 9 ust. 1 ustawy, powiat, realizując zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) gminne lub powiatowe lokale, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna;
- 3) zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych adwokatom i radcom prawnym udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 26 ust. 1 ustawy stanowi, że porozumienia, o których mowa w art. 9, są zawierane do dnia 15 października 2015 r.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy, w przypadku samodzielnej realizacji zadania, o którym mowa w art. 8 ust. 1, starosta określa w szczególności:

- 1) powiatowe lokale, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna.

Starosta udostępnia informacje o gminnych i powiatowych lokalach, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramach udzielania w tych punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w Biuletynie Informacji Publicznej – art. 9 ust. 3 ustawy.

Z dokumentacji przedłożonej podczas trwania czynności kontrolnych wynika, że powiat grodzki Olsztyn realizuje zadania określone w art. 8 ust. 1 ustawy samodzielnie, tj. zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy. Dyrektor Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi 16 listopada 2015 r. złożył wniosek do Prezydenta Olsztyna o podjęcie decyzji w sprawie podziału lokali znajdujących się w zasobach gminy, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Załącznikiem do

ww. wniosku był „*Harmonogram działania punktów przeznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej*”, w którym wskazano m. in. adresy punktów, dni oraz godziny udzielana nieodpłatnej pomocy prawnej. Prezydent Olsztyna rozstrzygnięciem z 17 listopada 2015 r. dokonał podziału lokali wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z wyjątkiem pomieszczeń przy ul. 1 – go Maja, których przydział miał nastąpić po dokonaniu oceny potrzeb lokalowych Urzędu Miasta Olsztyna. Następnie, tj. 27 listopada 2015 r. Dyrektor Biura ds. Współpracy

z Organizacjami Pozarządowymi złożył kolejny wniosek o podjęcie decyzji w sprawie zatwierdzenia załączonego harmonogramu działania punktów (po korekcie), w których prowadzona będzie nieodpłatna pomoc prawna. Rozstrzygnięciem z 8 grudnia 2015 r. Prezydent Olsztyna zatwierdził harmonogram działania ww. punktów, zgodnie z którym na terenie powiatu grodzkiego Olsztyn nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest w 7 punktach znajdujących się w 4 lokalizacjach, tj.:

L. p.	Adresy punktów	Godziny działania punktów	Podmiot udzielający porad
1.	ul. Prosta 23 A (Miejski Zespół ds. Niepełnosprawnych)	pon. 8.00 – 12.00 wt. – pt. 7.30 – 11.30	Radcy prawni
2.	ul. Prosta 23 A (Miejski Zespół ds. Niepełnosprawnych)	pon. 12.00 – 16.00 wt. – pt. 11.30 – 15.30	Adwokaci
3.	ul. Gietkowska 9 I (Miejski Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Socjalnego)	pon. 9.00 – 13.00 wt. 9.00 – 12.00 śr. 7.30 – 17.30 czw. 12.00 – 15.00	Radcy prawni (środa) / Adwokaci (poniedziałek, wtorek, czwartek)
4.	ul. Turowskiego 3 (Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4)	wt. – pt. 12.00 – 16.00 sob. 8.00 – 12.00	Fundacja Togatus Pro Bono
5.	ul. Turowskiego 3 (Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4)	wt. – pt. 16.00 – 20.00 sob. 12.30 – 16.30	Fundacja Togatus Pro Bono
6.	ul. Wyzwolenia 30, pok. 19 (Urząd Miasta Olsztyna)	pon. 8.00 – 12.00 wt. – pt. 7.30 – 11.30	Fundacja Inicjatywa Kobiet Aktywnych
7.	ul. Wyzwolenia 30, pok. 19 (Urząd Miasta Olsztyna)	pon. 12.30 – 16.30 wt. – pt. 12.00 – 16.00	Fundacja Inicjatywa Kobiet Aktywnych

[akta kontroli str. Nr 78-85]

Z art. 8 ust. 3 ustawy wynika, że nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie.

W badanym zagadnieniu stwierdzono uchybienie polegające na niezapewnieniu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez co najmniej 4 godziny dziennie w punkcie przy ul. Gietkowskiej 9I. Z „Harmonogramu działania punktów przeznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej” wynika, że w ww. punkcie nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest w każdy wtorek w godz. 9.00 – 12.00, a także każdy czwartek w godz. 12.00 – 15.00, co jest niezgodne z postanowieniami art. 8 ust. 3 ustawy.

Dyrektor Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi wyjaśnił, że cyt.: „Ustalenie harmonogramu działania punktów wynikało z możliwości lokalowych gminy, dostępności dla mieszkańców oraz konieczności wypełnienia zapisów art. 10 ust. 1 pkt 1 stanowiących o uwzględnieniu potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania. W związku z powyższym przyjęto, że zapis art. 8 ust. 3 wskazuje na przeciętny wymiar udzielanej pomocy co umożliwia dostosowanie funkcjonowania punktów do istniejących uwarunkowań w zakresie nie wykraczającym ponad 20 godzin w tygodniu dla jednego punktu”.

Ww. uchybienie skutkuje naruszeniem art. 8 ust. 3 ustawy.

[akta kontroli str. Nr 85, 87, 89]

Zgodnie z obowiązkiem informacyjnym wynikającym z art. 9 ust. 3 ustawy na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna udostępniono informacje o lokalach, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramach udzielania w tych punktach nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto, z oświadczenia Dyrektora Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi wynika, że informacje dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej zamieszczone zostały na stronie internetowej Miasta Olsztyna www.olsztyn.eu oraz na miejskim profilu portalu społecznościowego Facebook w dniu 7 stycznia oraz 5 lutego 2016 roku. W dniu 7 stycznia odbyła się także konferencja prasowa informująca o działaniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w Olsztynie, w konsekwencji której zrealizowane zostały materiały prasowe oraz radiowe.

[akta kontroli str. Nr 90-91]

2) Zawarcie porozumień z okręgowymi radami adwokackimi oraz radami okręgowych izb radców prawnych – art. 10 ustawy, art. 26 ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych

- w wykonywaniu tego zadania;
- 2) zobowiązanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania odpowiednio adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach harmonogramu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2;
  - 3) zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej;
  - 4) zasady wykorzystania urządzeń technicznych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 26 ust. 2 ustawy stanowi, że porozumienia, o których mowa w art. 10, są zawierane do dnia 31 października 2015 r.

Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy, okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskaże staroście odpowiednio adwokatów lub radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej do dnia 15 listopada 2015 r.

Zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 1 ustawy Gmina Olsztyn reprezentowana przez Prezydenta Olsztyna w dniu 4 listopada 2015 r. zawarła porozumienie z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Olsztynie w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, a następnie w dniu 20 listopada 2015 r. porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej. Porozumienia zawierały wszystkie elementy określone w art. 10 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy.

W powyższym zagadnieniu stwierdzono uchybienie polegające na zawarciu porozumień po terminie określonym w art. 26 ust. 2 ustawy, tj. po 31 października 2015 r.

Dyrektor Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi wyjaśnił, że cyt.: „Zgodnie z zapisem art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej jednym z elementów porozumienia z okręgową izbą radców prawnych i okręgową izbą adwokacką są zasady wykorzystania urządzeń technicznych w punktach pomocy prawnej. Termin zawarcia porozumień ze wskazanymi izbami spowodowany był koniecznością dokonania uzgodnień dotyczących wskazanego elementu porozumienia, którego szczególną regulację miało, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, określać rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości. Rozporządzenie regulujące wymogi dotyczące lokalu weszło w życie dnia 24 grudnia 2015 r.”

Ww. uchybienie skutkuje naruszeniem art. 26 ust. 2 ustawy.

[akta kontroli str. Nr 92-96]

Stosownie do przepisu art. 26 ust. 3 ustawy wykazy adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej zostały przekazane przez:

- 1) Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie – pismem z 13 listopada

2015 r., znak: L.dz.2846/2015 (lista radców prawnych i ich zastępców zawierająca nazwiska 3 radców oraz nazwiska 3 zastępców);

- 2) Wicedziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Olsztynie – pismem z 20 listopada 2015 r., tj. w dniu zawarcia porozumienia (wykaz adwokatów zawierający nazwiska 3 adwokatów oraz nazwiska 3 zastępców).

Przekazanie wykazu adwokatów przez Okręgową Radę Adwokacką w Olsztynie po terminie określonym w art. 26 ust. 3 ustawy było konsekwencją nieterminowego zawarcia porozumienia z tą Radą.

[akta kontroli str. Nr 97-101]

3) Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej – art. 11 ust. 1, 2, 6, 11 ustawy, art. 26 ust. 4 ustawy.

Zgodnie z art. 11:

- ust. 1 ustawy, powiat powierza prowadzenie połowy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej "organizacją pozarządową". Jeżeli na powiat przypada nie więcej niż trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, organizacji pozarządowej powierza się prowadzenie jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. W pozostałych przypadkach, jeżeli iloraz liczby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i liczby dwa stanowi liczbę niecałkowitą, zaokrągla się ją w górę do liczby całkowitej.

W związku z faktem, iż na terenie powiatu grodzkiego Olsztyn utworzono 7 punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, a organizacjom pozarządowym powierzono prowadzenie 4 z nich, wymóg określony w art. 11 ust. 1 ustawy został spełniony.

- ust.2. Organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.).

- ust. 6. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej może ubiegać się organizacja pozarządowa w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych;
- 2) przedstawi zawarte umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub osobą, o której mowa w ust. 3 pkt 2;
- 3) daje gwarancję należytego wykonania zadania, w szczególności przez złożenie pisemnego zobowiązania:
  - a) zapewnienia poufności w związku z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej i jej dokumentowaniem,
  - b) zapewnienia profesjonalnego i rzetelnego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności w sytuacji, gdy zachodzi konflikt interesów.

- ust.11. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej nie może

ubiegać się organizacja pozarządowa, która w okresie dwóch lat poprzedzających przystąpienie do otwartego konkursu ofert nie rozliczyła się z dotacji przyznanej na wykonanie zadania publicznego lub wykorzystwała dotację niezgodnie z celem jej przyznania, jak również organizacja pozarządowa, z którą starosta rozwiązał umowę. Termin dwóch lat biegnie odpowiednio od dnia rozliczenia się z dotacji i zwrotu nienależnych środków wraz z odsetkami albo rozwiązania umowy.

Zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy, wybór organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 11 ust. 1, powinien nastąpić do 15 grudnia 2015 r.

Wojewoda Warmińsko – Mazurski pismem z 3 listopada 2015 r., znak: FK-I.3111.2.331.2015 poinformował wszystkie powiaty z terenu województwa o zapewnieniu finansowania w 2016 r. realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej. Prezydent Olsztyna rozstrzygnięciem z 23 listopada 2015 r. postanowił o ogłoszeniu otwartego konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Do konkursu przystąpiło 5 organizacji pozarządowych. Wszystkie złożone oferty konkursowe spełniały wymogi formalne, określone w art. 11 ust. 6 ustawy. Postawą wyboru organizacji były karty ocen merytorycznych wniosków. Na posiedzeniu komisji konkursowej w dniu 23 grudnia 2015 r. dokonano wyboru 2 organizacji pozarządowych, tj.:

- 1) Fundacja Inicjatywa Kobiet Aktywnych;
- 2) Fundacja TOGATUS PRO BONO.

Wyboru dokonano na podstawie protokołu sporządzonego przez komisją konkursową i zaakceptowanego przez Prezydenta Olsztyna.

[akta kontroli str. Nr 102-181]

W kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienie polegające na wyborze organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy, po terminie określonym w art. 26 ust. 4 ustawy, tj. po 15 grudnia 2015 r.

Dyrektor Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi wyjaśnił, że cyt.: *„Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zaciągnięcie zobowiązania finansowego możliwe jest wyłącznie do wysokości kwot w zatwierdzonym planie finansowym. Ogłoszenie konkursu ofert w celu wyłonienia organizacji pozarządowych do prowadzenia zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej mogło nastąpić wyłącznie po zapewnieniu finansowania zadania przez budżet państwa a w konsekwencji wprowadzeniu zadania do projektu budżetu Olsztyna na rok 2016. W związku z faktem, że informacja o zapewnieniu finansowania przekazana została przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego do Urzędu Miasta dopiero w dniu 3 listopada 2016 r. konkurs ogłoszony został w najbliższym możliwym terminie po wprowadzeniu kwot do projektu budżetu Miasta.*

Jednocześnie procedura konkursowa określona w art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wskazuje, że termin do składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia konkursu. Następnie oferty muszą zostać sprawdzone pod względem formalnym, ocenione przez

komisję konkursową oraz przedstawione Prezydentowi Olsztyna w celu dokonania wyboru. Procedura ta spowodowała rozstrzygnięcie konkursu w najszyszym możliwym terminie tj. w dniu 23 grudnia 2015 r. Jednocześnie informuję, że termin ten nie spowodował przesunięcia początkowej daty realizacji zadania określonej ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej na dzień 1 stycznia 2016 r.”

Odnosząc się do wyjaśnień Pani Dyrektor należy zauważyć, że dotrzymanie ustawowego terminu wyłonienia organizacji pozarządowych do prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej było możliwe, w przypadku podjęcia działań związanych z wyborem tych organizacji bezpośrednio po uzyskaniu informacji o zapewnieniu finansowania realizacji zadania, a nie dopiero 14 dni później.

Wniosek do Prezydenta Olsztyna o podjęcie decyzji w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację zadania publicznego pod nazwą „Nieodpłatna pomoc prawna” został złożony dopiero 17 listopada 2015 r. podczas, gdy informacja o zapewnieniu finansowania została przekazana 3 listopada 2015 r.

Ww. uchybienie skutkuje naruszeniem art. 26 ust. 4 ustawy.

[akta kontroli str. Nr 88, 110]

4) Zawarcie umów z adwokatami lub radcami prawnymi – art. 6 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Art. 6 ust. 1 ustawy stanowi, że adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Elementy umowy określa ust. 2 ww. przepisu, zgodnie z którym, umowa zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) określenie wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 3) określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 5) zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 6) zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 7) zasady jej rozwiązania.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r.

Gmina Olsztyn, miasto na prawach powiatu, reprezentowana przez Prezydenta Olsztyna zawarła z adwokatami i radcami prawnymi 19 umów zleceń na świadczenie pomocy prawnej zgodnie z ustawą, w tym 10 umów o udzielanie pomocy prawnej w zastępstwie.

Skontrolowano wszystkie umowy. Wszystkie umowy zawierały elementy określone

w art. 6 ust. 2 pkt 1 – 7 ustawy i zawarte zostały w terminie od 29 do 31 grudnia 2015 r., tj. w terminie wynikającym z art. 26 ust. 5 ustawy.

[akta kontroli str. Nr 182-244]

5) Zawarcie umów z organizacjami pozarządowymi – art. 11 ust. 7 – 9 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Stosownie do art. 11 ust. 7 ustawy, organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3 – 6.

W dniu 31 grudnia 2015 r., a więc w terminie wynikającym z art. 26 ust. 5 ustawy, Gmina Olsztyn zawarła z 2 organizacjami pozarządowymi, wyłonionymi w ramach otwartego konkursu ofert o czym szczegółowo w pkt 3 niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego, 2 umowy dot. realizacji zadania publicznego pod nazwą: Nieopłatna pomoc prawna, którym powierzono prowadzenie 4 punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Umowy zawierały elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3 – 6.

[akta kontroli str. Nr 245-264]

6) Wypełnianie przez powiat obowiązków informacyjnych wobec właściwego wojewody – art. 10 ust. 3 ustawy.

Art. 10 ust. 3 ustawy stanowi, że o każdym zawartym porozumieniu albo wskazaniu adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w trybie, o którym mowa w ust. 2, powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę.

Stosownie do obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 3 ustawy w dniu 25 listopada 2015 r. pracownik odpowiedzialny za realizację zadania przekazał do Wydziału Prawnego i Nadzoru tut. Urzędu informację o zawarciu porozumień w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Olsztynie oraz Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńską Izby Adwokackiej. Następnie 28 grudnia 2015 r. zostały przekazane informacje dot. wyłonienia organizacji pozarządowych, które będą prowadziły punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz informacje w zakresie prac dot. podpisywania umów z adwokatami i radcami prawnymi, a także umów z organizacjami pozarządowymi. Informacje o podpisaniu przez Gminę Olsztyn umów z wszystkimi adwokatami i radcami prawnymi wyznaczonymi do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez właściwe rady samorządu zawodowego oraz umów z organizacjami pozarządowymi, które zostały wyłonione w otwartym konkursie ofert zostały przekazane 12 lutego 2016 r. Przekazanie ww. informacji nastąpiło za pośrednictwem poczty elektronicznej. Jak wynika z oświadczenia Dyrektora Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, taka forma informowania Wojewody Warmińsko – Mazurskiego

została uzgodniona po konsultacji z Dyrektorem Wydziału Prawnego i Nadzoru tut. Urzędu.

[akta kontroli str. Nr 265-270]

7) Spełnienie wymogów, wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186), zwanego dalej „rozporządzeniem”, w zakresie dotyczącym lokali, w których są usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (§ 3 – § 5 rozporządzenia).

Wymogi dotyczące lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zostały określone w § 3 – § 5 rozporządzenia, stanowiących, że:

§ 3. 1. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, usytuowanych w lokalach określonych zgodnie z art. 9 ustawy.

2. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się osobie uprawnionej osobiście, z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość.

§ 4. Informację o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwego powiatu i gminy, na których obszarze są zlokalizowane te punkty, oraz może ona zostać podana do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy.

§ 5. 1. W lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zapewnia się:

1) dostęp do sieci energetycznej, telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej;

2) wyodrębnione pomieszczenie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej umożliwiające zachowanie dyskrecji przy udzielaniu tej pomocy.

2. Wyposażenie lokalu zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym.

3. Dostęp do lokalu uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych.

4. Oznaczenie lokalu wskazuje, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, oraz dni i godziny jej udzielania.

5. W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępnia się informacje o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które

z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy.

Kontrolujący ustalili, iż powiat grodzki Olsztyn udostępnił informacje o których mowa w § 4 rozporządzenia 30 grudnia 2015 roku w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna, w zakładce „Informacje”.

Podczas trwania czynności kontrolnych, tj. 25 lutego 2016 r., zespół kontrolny, w obecności pracownika odpowiedzialnego za realizację zadania przeprowadził oględziny 3 lokali w których udzielania jest nieodpłatna pomoc prawna, tj. lokali usytuowanych przy ulicach:

- 1) Prostej 23A (Miejski Zespół ds. Niepełnosprawnych);
- 2) Turowskiego 3 (ZSO 4);
- 3) Wyzwolenia 30, pok. 19 (Urząd Miasta Olsztyna).

Wyboru lokali, w których przeprowadzono oględziny, dokonano zgodnie z dobozem próby określonym w *Programie kontroli*, tj. co drugi z listy przedłożonej przez kontrolowaną jednostkę.

Oględziny wykazały, że ww. lokale spełniają wszystkie wymogi określone w § 5 rozporządzenia.

[akta kontroli str. Nr 271-280]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Uzupełnienie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Olsztyna oraz Regulaminu Organizacyjnego Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, a także uzupełnienie zakresów czynności zarówno Dyrektora Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, jak i Podinspektora tego Biura poprzez przypisanie realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej odpowiedniej komórce/komórkom lub osobie/osobom, w celu umożliwienia rozliczenia dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację tego zadania.
2. Zawieranie porozumień w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Olsztynie oraz z Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńską Izby Adwokackiej w terminie wynikającym z przepisów ustawy.
3. Wyłanianie organizacji pozarządowych uprawnionych do realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej w terminie wynikającym z przepisów ustawy.

Proszę Pana Prezydenta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Edward Gulbinowicz
DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI
Ewa Stupienko

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
13
Mariusz Kowalski

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI
Wysłano dnia ... 2016-04-11 ...
Podpis ... *[Signature]* ...

